

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/149/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614203545
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614203545.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: L. H. nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S. XXX/XXX, XXX XX X. S., štátny občan SR, v konaní o zaplatenie zmenkových nárokov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/48/2014-35 zo dňa 24.02.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/48/2014-35 zo dňa 24.02.2015 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení okresný súd poukázal na to, že návrhom doručeným na okresný súd dňa 17.04.2014 sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 1.037,06 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.037,06 Eur od 21.07.2009 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1.037,06 Eur od 01.12.2009 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 3,46 Eur a náhrady trov konania v časti súdneho poplatku 62 Eur a v časti trov právneho zastúpenia 166,68 Eur. Návrh žalobca odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 24.02.2009 na zmenkovú sumu 1.037,06 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 21.07.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. V návrhu žalobca výslovne uviedol, že disponuje len originálom zmenky a nemá informácie o akýchkoľvek iných potencionálne existujúcich vzťahoch žalovaného a predchádzajúceho majiteľa zmenky, ktorá bola v tomto konaní uplatnená. Do textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 21.07.2009 a za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doteraz na jej základe nič nezaplatil. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal skutočnosť predloženia zmeny na platenie zistiť verejnou listinou. Návrh žalobca uplatnil v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „Nariadenie“), v zmysle ktorého podľa čl. 7 žiadal vydať rozsudok. Žalovanému bolo doručené tlačivo „C“ na odpoveď prostredníctvom polície dňa 08.10.2014 postupom podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia, pričom sa k návrhu nevyjadril.

Okresný súd podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uviedol, že právne záväzné akty Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, preto v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vo veci nenariadil pojednávanie. Okresný súd rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania jeho verejným vyhlásením dňa 24.02.2015, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli okresného súdu dňa 11.02.2015. Poukázal na to, že žalobca sa domáhal nároku zo zmenky, z ktorej vyplýva, že mala byť vystavená

žalovaným dňa 24.02.2009 na sumu 1.037,06 Eur. Súčasťou zmenky bol údaj o čísle zmluvy 5580998, v nadväznosti na ktorú bola zmenka vystavená. Žalovaný v zmenke vyhlásil, že pri predložení na rad zaplatí obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným zmenkovým úrokom od 21.07.2009. Na rube zmenky sa nachádza označenie indosamenta, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Jaroslav Fuchs, previedol v bližšie neuvedený deň zmenku na žalobcu. Okresný súd v ďalšom poukázal na to, že zmenka bola vystavená žalovaným a mala povahu zabezpečovacej zmenky, ktorú skutočnosť preukázal aj údaj na zmenke, kde je uvedené číslo zmluvy. Okresný súd zistil, že zo zmluvy uvedenej na zmenke si obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uplatňovala nároky v exekučnom konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 6Er/854/2010. V predmetnom spise bola založená zmluva o úvere, ktorou obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti poskytla žalovanému ako fyzickej osobe úver 500 Eur. Žalovaný sa zaviazal splatiť tento úver spolu s poplatkom 484 Eur, t.j. 984 Eur v 12-tich mesačných splátkach po 82 Eur. Predmetná zmluva o úvere je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou podľa ust. § 52 Občianskeho zákonníka a vtedy platného zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Hoci v zmluve o úvere bol uvedený „krížikom“ údaj o tom, že úver mal byť poskytnutý žalovanému pre účely zamestnania, z údajov v zmluve nevyplývalo, či žalovaný bol zamestnaný a kde, preto tento údaj podľa názoru okresného súdu bol vyznačený účelovo.

Okresný súd poukázal na ust. § 524 ods. 1, 2, § 529 Občianskeho zákonníka, ust. § 4 ods. 5, 6 zákona č. 258/2001 Z.z., § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový a zistil, že v predmetnej veci POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava poskytla žalovanému úver vo výške 500 Eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 1.037,06 Eur, čo je 207,4 %. Zmenka bola pritom vystavená v deň uzavretia zmluvy o úvere, teda v čase, keď dlžník - žalovaný ešte nebol povinný zaplatiť ani prvú splátku poskytnutého úveru. Z dôvodu, že žalovaný nesplácal úver v zmysle podmienok dojednaných v zmluve zo dňa 24.02.2009, obrátila sa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava na Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorý dňa 01.02.2010 rozsudkom sp. zn. SR 23314/09 zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 1.037,06 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.037,06 Eur od 21.07.2009 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.037,06 Eur od 01.12.2009 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania. Stály rozhodcovský súd priznal nárok zo zmenky, ktorej nárok je predmetom aj tohto konania. Nárok priznaný označeným rozhodcovským rozsudkom bol predmetom exekúcie vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6Er/854/2010. Okresný súd dňa 16.08.2010 udelil poverenie súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému vykonávať exekúciu na základe exekučného titulu, ale následne uznesením č.k. 6Er/854/2010-12 zo dňa 03.12.2010 exekúciu zastavil z dôvodu, že rozhodcovský súd priznal oprávnenému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava zákonom nedovolené plnenie. Z predmetného uznesenia vyplynulo, že rozhodcovský súd pochybil, pretože zmluva o úvere neobsahovala údaj o RPMN, čo zákon o spotrebiteľských úveroch sankcionoval tým, že úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov. Za neprijateľnú podmienku okresný súd považoval aj dohodu o vyplatení zmenky v nadväznosti na dojednanie 0,25 % denných zmenkových úrokov, ktoré v ročnom vyjadrení predstavujú 91,25%. Uznesenie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť dňom 04.03.2011.

Okresný súd uviedol, že aj keď v zásade platí, že zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (kauza), táto skutočnosť nemôže spôsobiť, že súd formalistickým postupom odoprie ochranu spotrebiteľa. V čase uzavretia zmluvy o úvere č. 5580998 (dňa 24.02.2009) platná právna úprava výslovne zakazovala, v súvislosti s poskytnutím úveru požadovať od spotrebiteľa, splniť dlh zmenkou alebo šekom. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva, maximálne vo výške 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalovaný podľa spotrebiteľskej zmluvy získal úver len 500 Eur, pričom vlastná zmenka bola vystavená na sumu 1.037,06 Eur, čo predstavovalo 207,4 % výšky poskytnutého úveru. Navyše zmenka obsahuje aj údaj o zmenkových úrokoch, na základe čoho potom nárok žalobcu predstavoval ku dňu vyhlásenia rozsudku okresným súdom čiastku 6.668,42 Eur (zmenková suma 1037,06 Eur, zmenkové úroky 5.301,96 Eur, úroky vo výške 6 % ročne 325,94 Eur a zmenková odmena 3,46 Eur). Povinnosť súdu zabezpečiť, aby neboli spotrebiteľia viazaní ustanoveniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach

v ich neprospech, musí mať prednosť pred akýmkoľvek výkladom práva, ktorý by mohol obchádzať spotrebiteľskú právnu úpravu. Podľa názoru okresného súdu bol súd povolaný predovšetkým zákonom ustanoveným spôsobom poskytovať ochranu práv spotrebiteľovi ako slabšej strane, vyplývajúcej z noriem spotrebiteľského práva. Keďže okresný súd bol povinný z úradnej povinnosti poskytovať právnu ochranu pri spotrebiteľských pohľadávkach, nebol dôvod, aby takúto ochranu neposkytol aj v prípade, keď podkladom pre zmenku bol nepochybne spotrebiteľský úver zvlášť, keď zmenkový a šekový zákon bol prijatý v čase, keď právny poriadok nepoznal právnu úpravu spotrebiteľského práva. Z týchto dôvodov okresný súd žalobu zamietol. Žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný, ktorý mal v konaní úspech, si trovy konania nevyčísľil a ku dňu vyhlásenia rozsudku zo spisu žiadne trovy nevyplývali, preto okresný súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Odvolanie žalobca zdôvodnil za aplikácie ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p.. Zdôraznil, že žalovaný v konaní nárok nepoprel a aj napriek tomu okresný súd žalobu zamietol. Okresný súd vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a ani žalovaný dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Žalobca mal za to, že okresný súd vzhľadom k sporovému konaniu, ktoré je ovládané prejednacou zásadou, mal v zmysle ust. § 120 O.s.p. vychádzať len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonávať len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu platnú zmenku, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb.. Dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Neexistovala podľa názoru žalobcu okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci. Okresný súd mal v danej veci rozhodnúť o uplatnenom nároku len na základe predloženej zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Žalovaný mohol podľa čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobil, musia byť jeho akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z titulu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného vykonal dokazovanie, ktoré malo preukázať charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval. Okresný súd v podstate iniciatívne rozšíril okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre svoje rozhodnutie dostatočný podklad pre zamietnutie žaloby na uplatnenie pohľadávky. Tento postup okresného súdu predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nebolo možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd predovšetkým odignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb.. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť v danom prípade žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Ak aj ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. upravuje, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno preto spočíva na žalovanom a nie na žalobcovi ako oprávnenom. Pri kauzálnych námietkach nebolo možné prenesenie dôkazného bremena zo žalovaného na žalobcu ako oprávneného, keďže žalovaný má postavenie povinného. Okresný súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., keď prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Námietky kauzálného charakteru majú hmotnoprávny základ, preto v záujme zachovania rovnosti strán okresný súd nebol oprávnený na ne poukazovať. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000, z ktorého vyplýva, že záväzok zo zmenky je samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol základom jeho vzniku a je nezávislým dokonca aj na existencii zabezpečenej pohľadávky. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nebolo možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka predložená v konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti a ide o platnú zmenku. Tieto závery žalobcu potvrdzuje aj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a takisto aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 potvrdzuje v skutkovo a právne zhodnej veci závery žalobcu, z ktorých rozhodnutí vyplýva, že podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky

jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Žalobca navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobe bude vyhovené s priznaním trov súdneho konania.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

V súvislosti s podaným opravným prostriedkom žalobcu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 212 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahŕňa v sebe jednak kvalitatívnu, ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, ako má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

Za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia bol preto napadnutý rozsudok okresného súdu posudzovaný v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomnom podaní zo dňa 20.03.2015.

Krajský súd sa oboznámil s obsahom spisového materiálu a zistil, že žalobca sa návrhom doručeným na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 17.04.2014, vyplnením vzorového tlačiva „A“ v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) domáhal zaplatenia pohľadávky proti žalovanému, ktorú vymedzil ako:

- a) zmenkovú sumu vo výške 1.037,06 Eur,
- b) zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 1.037,06 Eur od 21.07.2009 do zaplatenia,
- c) 6% ročný úrok zo sumy 1.037,06 Eur od 01.12.2009 do zaplatenia,
- d) zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 3,46 Eur,
- e) náhradu trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 62 Eur,
- f) náhradu trov konania v časti trov právneho zastúpenia vo výške 166,68 Eur s DPH.

Žalobca k návrhu pripojil i originál zmenky vystavenej dňa 24. februára 2009 v Liptovskom Mikuláši na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, žalovaným ako vystaviteľom. Žalovaný ako vystaviteľ je na zmenke označený menom, priezviskom, adresou, rodným číslom, za ktorými údajmi je obsiahnutý podpis vystaviteľa. Na zmenke je vyplnená zmenková suma 1.037,06 Eur, zmenkový úrok 0,25 % denne od 21. júla 2009, ďalej údaje „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, ako aj údaj o čísle zmluvy 5580998. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosoval zmenku na žalobcu.

Zo zmenky vyplynulo, že žalovaný vystavil v Liptovskom Mikuláši predmetnú zmenku. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy 5580998, záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku 1.037,06 Eur pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., zmenkový úrok 0,25 % denne od 21. júla 2009, Splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Ako vystaviteľ je označený žalovaný, s miestom trvalého bydliska, uvedením rodného čísla a podpisom vystaviteľa, s dátumom vystavenia zmenky 24. februára 2009 na zmenkovú sumu 1.037,06 Eur. Z rubovej strany zmenky vyplývalo, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku na žalobcu, ktorý je zahraničnou právnickou osobou bez uvedenia dátumu.

K odvolacím dôvodom žalobcu, ktorý namietal, že okresný súd nepostupoval v súlade s Nariadením, ako aj, že boli vykonávané dôkazy, ktoré žiaden z účastníkov nenavrhol, a tým dospel k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci, považuje za potrebné krajský súd poukázať na nižšie citované ustanovenia Nariadenia, a na rozhodné ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“), a to vzhľadom na charakter pohľadávky uplatnenej žalobcom proti žalovanému postupom podľa Nariadenia.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods.6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dátum vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhnú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci

Z návrhu podaného žalobcom je nepochybné, že žalobca uplatnil nárok výlučne na základe predloženej zmenky, vystavenej žalovaným. Zmenka je pritom cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a ani na hospodárske dôvody vzniku zmenky. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počíta priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenu a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky potom existujú vedľa seba dva záväzky, záväzok pôvodný a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky; avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

Na riadne uplatnenie nároku na zaplatenie zmenkovej pohľadávky žalobcovi postačovalo predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktoré žalobca podal v článku 8. návrhu na uplatnenie pohľadávky. Žalobca v odvolaní uviedol, že i napriek tomu, že žalobca ani žalovaný nenavrhl vo veci vykonať dokazovanie, okresný súd vykonal dôkaz exekučným spisom sp. zn. 6Er/854/2010 ako aj dôkaz zmluvy o úvere č. 5580998, uznesením č.k. 6Er/854/2010-12 zo dňa 03.12.2010 a exekučným titulom - rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 23314/09 zo dňa 01.02.2010.

Krajský súd bol toho názoru, že neboli naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníkov konania podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p.. Žalobca v danom prípade jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Okresný súd i napriek uvedenému vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko pre posúdenie a rozhodnutie o takomto nároku postačovala v origináli predložená zmenka.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Žalobca v konaní uplatnil nároky na základe zmenky. Okresný súd však posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a nie ako nárok zo zmenky.

Je potrebné zdôrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musel zároveň preukázať. Okresný súd napriek tomu, že predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky, z vykonaného dokazovania konštatoval záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovaným a spoločnosťou pohotovosť, s.r.o.. Ak žalobca uplatnil nárok titulom zaplatenia zmenkovej pohľadávky podľa predloženej zmenky, môže byť nositeľom dôkazného bremena len ohľadom tých skutkových tvrdení, na základe ktorých uplatňuje nárok voči žalovanému. Krajský súd je toho názoru, že výlučne žalovaná strana je tým subjektom, ktorý je oprávnený a zároveň aj povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné, teda uviesť všetky námietky voči pohľadávke žalobcu. Dlužník preto musí takéto námietky v konaní nielen uplatniť, ale ich aj riadne zdôvodniť a preukázať, pretože samotný majiteľ zmenky je dostatočne legitímovaný už tým, že drží zmenku, bez toho, aby musel preukazovať dôvody jej vzniku, dôvody jej prijatia, či dôvody indosácie a nadobudnutia aktuálnym majiteľom. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislý na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nie je možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Krajský súd poukazuje na judikatúru súdov SR, podľa ktorej „...z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu žalovaný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd ďalej poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012, podľa ktorého „...Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná. Okresný súd tak pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol však oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Zákaz zneužitia práva je síce jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter vzťahu spotrebiteľského.

Okresný súd v súvislosti s posúdením žalobcovho nároku poukázal aj na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, vo vzťahu ku ktorej argumentácii mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak sa jednalo o zmenku zabezpečovaciú a zmenková suma bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Skutočnosť, ak by zmenková suma vyplnená do zmenky túto maximálnu zmenkovú sumu podľa ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch presahovala, mohla mať podľa názoru krajského súdu za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla pôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Pokiaľ závery okresného súdu vychádzali z právneho vyhodnotenia skutkového stavu týkajúceho sa základného spotrebiteľského vzťahu, posúdenie ktorého nebolo predmetom sporu, pretože žalovaný ako dlžník zo zmenky kauzálne námietky netvrdil, tieto nedokazoval, tak postup okresného súdu nebol v súlade s ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., ktorý dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak v rovine kauzálneho vzťahu boli podané a súčasne aj dlžníkom preukázané námietky. Podľa zákona zmenkového a šekového bol preto okresný súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť.

S ohľadom na uvedené skutočnosti potom podľa názoru krajského súdu neobstoja ani právne závery okresného súdu, podľa ktorých je dohoda o vyplnení zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Okresný súd takýto záver vyvodil aj na základe údajov získaných z pripojeného exekučného spisu, vo vzťahu ku ktorej argumentácii krajský súd opätovne poukazuje na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.. Toto ustanovenie priamo počítalo s tým, že za účelom zabezpečenia nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru je možné vystaviť zabezpečovaciú zmenku, ktorá musí spĺňať zákonom v danom ustanovení určené podmienky. Zákon pritom priamo počítal aj s tým, že zmenka bude vystavená ako blankozmenka, keď uvádzal, že veriteľ je povinný dlžníkovi vydať zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto ustanovením. Samotný zákon tak počítal s tým, že dlžník vystaví blankozmenku, ktorú dodatočne vyplní veriteľ. V danom čase tak vystavenie takejto zmenky bolo v súlade s právnou úpravou zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda nie je možné konštatovať, že by sa malo jednať o postup veriteľa, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi alebo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ako už bolo uvedené vyššie, otázku porušenia zákonom stanoveného limitu, do ktorého je možné stanoviť zmenkovú sumu, zákonodarcu riešil nie neplatnosťou zmenky alebo dohody o jej vyplnení, ale vznikom osobitného nároku spotrebiteľa na náhradu škody vzniknutej spotrebiteľovi porušením tohto ustanovenia veriteľom. Krajský súd konštatuje, že z doterajšieho stavu nebolo zistené, že by zmenka bola vystavená v rozpore so zákonom. Žalobcom predložená zmenka má zákonom zmenkovým a šekovým požadované náležitosti. Jedná sa o zmenku vystavenú žalovaným.

Krajský súd dáva do pozornosti okresnému súdu, že v tejto veci sa nevysporiadal s podaním zo dňa 20.10.2014 (č.l. 21 spisu) o oznámení o vstupe vedľajšieho účastníka do konania a podaním námietok neprípustnosti vedľajšieho účastníctva zo strany žalobcu v podaní zo dňa 17.12.2014 (č.l. 31 spisu). Aj s uvedeným podaním v novom konaní je potrebné sa zaoberať a vychádzať z vyššie prezentovaného právneho názoru krajského súdu, podľa ktorého žalobca sa domáha práv zo zmenky.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že je nevyhnutné rozhodnutie okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušiť a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd v novom konaní bude postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovaným, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu, ani ďalšie skutočnosti, pretože to zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa, v žiadnom svojom ustanovení neukladá. Okresný súd pri svojom rozhodovaní bude vychádzať z aktuálneho stavu konania a ak žalovaný žiadne námietky nepodá, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keby tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Predmetom konania je výlučne nárok uplatnený zo zmenky. Okresný súd tento nárok bude posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového a bude vychádzať z prezentovaného právneho názoru krajského súdu v tom smere, že žalobcom predložená zmenka je zmenkou, ktorá má náležitosti stanovené zákonom č. 191/1950 Zb..

Krajský súd je toho názoru, že ani dlžníkov, ktorí sú spotrebiteľmi, nie je možné vyňať z pôsobnosti ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, najmä ak takíto dlžníci žiadne relevantné námietky týmto ustanovením predpokladané v konaní voči indosatárovi zmenky neuplatnili. Bez relevantných námietok dlžníka, aj keď je tento spotrebiteľom, je výklad, ktorý smeruje k prelomeniu zásad stanovených v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového v nesúlade s výslovným znením tohto ustanovenia. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Okresný súd v novom konaní bude posudzovať nároky žalobcu uplatnené zo zmenky, bude sa zaoberať dobou úročenia zmenkovej sumy podľa ust. § 48, § 49 zákona č. 191/1950 Zb. a dôsledne sa vyjadri k zmenkovému úroku 0,25 % denne, dojednanému podľa § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. a jeho výšku posúdi.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.